

## Semafor: šta je ispravno, a šta nije

Vežba na času • rad u parovima • 25 minuta

**Za svaku situaciju odluči:** zeleno — ispravno; žuto — ispravno samo uz dozvolu i navođenje; crveno — nije ispravno. Upiši vrednost koju situacija poštuje ili krši (poštenje, poverenje, pravičnost, poštovanje, odgovornost, hrabrost) i obrazloži u jednoj rečenici. Situacije su zamišljene.

| #  | Oblast     | Situacija                                                                                                             | Boja | Vrednost | Obrazloženje |
|----|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|--------------|
| 1  | Studiranje | Pre ispita tražiš od asistenta da ti objasni pojam koji ne razumeš, pa objašnjenje proveriš u udžbeniku.              |      |          |              |
| 2  | Studiranje | Asistent ti napiše seminarski rad, a ti ga predaš pod svojim imenom.                                                  |      |          |              |
| 3  | Studiranje | Seminarski rad si napisao sam, a asistent ti ispravi pravopis. Nastavnik nije rekao ništa o upotrebi asistenta.       |      |          |              |
| 4  | Studiranje | Na kolokvijumu otvoriš asistenta na telefonu, iako to nije dozvoljeno.                                                |      |          |              |
| 5  | Nastava    | Nastavnik fizičkog vaspitanja traži od asistenta predlog vežbi za zagrevanje, proverih ih i prilagodi svom odeljenju. |      |          |              |
| 6  | Nastava    | Nastavnik upiše u razgovor sa asistentom imena učenika, njihove ocene i podatke o povredama, da bi dobio izveštaj.    |      |          |              |
| 7  | Nastava    | Nastavnik pusti asistenta da oceni seminarske radove i ocene unese bez čitanja radova.                                |      |          |              |
| 8  | Nastava    | Trener napravi lažni snimak igrača protivničkog tima i objavi ga na društvenim mrežama, kao šalu.                     |      |          |              |
| 9  | Nauka      | Istraživač koristi asistenta za pregled literature, svaku referencu proverih u izvoru i upotrebu navede u Metodama.   |      |          |              |
| 10 | Nauka      | Istraživač navede asistenta kao koautora rada.                                                                        |      |          |              |
| 11 | Nauka      | Recenzent upiše neobjavljen rukopis u razgovor sa asistentom da bi brže napisao recenziju; časopis to ne dozvoljava.  |      |          |              |
| 12 | Nauka      | Istraživač koristi asistenta samo za jezičku doradu rada koji je sam napisao.                                         |      |          |              |

**Za razgovor:** Kolega ti kaže da je ceo seminarski rad napisao asistent i da će ga predati kao svoj. Šta radiš? Koja vrednost se ovde stavlja na probu?

## Literatura

ALLEA. (2023). *The European code of conduct for research integrity* (Revised ed.). <https://doi.org/10.26356/ECOC>

Committee on Publication Ethics. (2023). *Authorship and AI tools* [Position statement]. <https://doi.org/10.24318/cCVRZBms>

European Commission, Directorate-General for Research and Innovation. (2026). *Living guidelines on the responsible use of generative AI in research* (4th version). [https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc\\_en](https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc_en)

International Center for Academic Integrity. (2021). *The fundamental values of academic integrity* (3rd ed.). <https://www.academicintegrity.org/aws/ICAI/pt/sp/fundamental>

International Committee of Medical Journal Editors. (2026). *Recommendations for the conduct, reporting, editing, and publication of scholarly work in medical journals*. <https://www.icmje.org/recommendations/>

Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). (2024). *Official Journal of the European Union*, L 2024/1689. <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>

UNESCO. (2022). *Recommendation on the ethics of artificial intelligence* (SHS/BIO/PI/2021/1). <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381137>

*Upotreba veštačke inteligencije: autor je vodio izradu ovog materijala od ideje do gotovog sadržaja — osmislio ga je, postavio pravila pisanja i upotrebe jezika i proverio svaki deo. Kao pomoć je korišćen Claude Code (Anthropic), asistent zasnovan na veštačkoj inteligenciji: za pisanje programa kojima su napravljeni slajdovi, slike i dokumenti, za predloge teksta i za jezičku proveru po pravilima autora. Za sadržaj odgovara autor.*